

ב' באייר תשפ"ב, 3.5.2022

גיליון מס' 801

פרשת אמור

הספירה הכפולה של העומר

מאת הרב איתמר חייקין, מכינת רוח השדה

למחרת הפסח הראשון שלי כרב בארות יצחק (טרם מלאו לי 30 שנה) ניגש אלי יחיאל הגבאי ואמר "הרב זוכר שהוא מברך את ברכת העומר בציבור" בקושי התרגלתי שאומרים "הרב" ומתכוונים אלי, ועכשיו גם הכיבוד הזה... שאלתי אותו: "ומי היה מברך לפני שהיו רבנים בבארות?" והוא ענה: "אברמ'ל גרוס". אמרתי "מצוין ניתן לו את הכבוד". ניגשתי אליו ובקשתי ממני שימשיך את מנהגו מפעם, והוספתי "אברמ'ל אני סומך עליך שלא תפספס אף יום, אתה הרי צלף מיומן" (הוא קיבל את הכינוי "אבו-אחדעש", על 11 המצרים שחיסל בקרב על בארות יצחק בנגב...) אברמ'ל קיבל זאת בשמחה וכמובן לא פספס אף יום...

אדבר מעט במצווה יקרה זו של ספירת העומר המופיעה בפרשתנו פרשת אמור. זו אחת המצוות הקלות ביותר ליישום, צריך להקדיש לה לא יותר מ 10 שניות ביום... ודווקא בשל קלותה מחייבת היא הרבה התבוננות על מנת שלא לפספס את משמעות אותן 10 שניות....

אומרת הגמרא: "מצוה למימני יומי דכתיב 'תספרו חמשים יום', ומצוה למימני שבועי דכתיב 'שבעה שבועות תספר לך' (מנחות סו ע"א).

מהי המשמעות של אותה ספירה כפולה שמונה גם ימים וגם שבועות?

יש כאלה המתמקדים רק בפרטים ומאבדים את התמונה הכללית, ויש שרואים רק את התמונה הכללית ומחמיצים את הפרטים. הספירה מלמדת אותנו לסגל את שתי העדשות האלה, את עדשת ה - zoom in המאפשר לדייק ואת עדשת ה - zoom out המאפשרת לנו לראות את התמונה הגדולה.

אביא דוגמה לכך מצויר (הקרוב לליבי). מי שרוצה לצייר דמות. אם יתבונן רק מרחוק אפשר שהוא יתפוס את התמונה כולה אך היא תהיה נעדרת פרטים ועניין. ואילו כאשר הוא מתבונן בפרטים בלבד הוא עלול לאבד את הפרופורציה הנכונה. האף יפה, השפתיים וגם העיניים מצוירים היטב, אבל הדמות בצויר יצאה בכלל לא דומה לאותה הדמות. הרוצה לצייר היטב חייב לשמור על התמונה הכללית, ובתוכה להכניס את כל הפרטים הדקים...

גם בתנועות הגדולות אותם עושה הציביליזציה האנושית אנחנו יכולים לראות ביטוי לעניין זה. במחצית הראשונה של המאה ה-20 אנשים התעניינו רק במבנים הכוללים – קומוניזם, נציונאליזם וכו'. והפרט נשחק לאבק דק תחת גלגלי הקולקטיב (במלחמות העולם, בטיהורים, בגולגים וכו'), ואז עשה העולם המערבי פנייה חדה לכיוון האינדיבידואליזם, התמקדות בפרט ובזכויותיו בלבד. עינינו הרואות כמה בעייתי תהליך הפרטה זה בו הפרט מחשב רק את חשבון עצמו, והסולידריות החברתית הולכת ונפרמת. תורת ישראל מבקשת ללמד אותנו

שלעולם צריך אדם לסגל את המבט הכפול - כלל ופרט, והם אינם עומדים במנותק זה מזה, אלא הכלל צריך לפרט, העקרונות הכלליים צריכים להתגשם ולהתישם בפרטים הקטנים של החיים. וגם להפך – הפרט צריך לכלל, גם מעשה פרטי צריך להיכלל בתמונה הגדולה ולא להיות מנותק מההקשר הרחב.

כיוון אחר להתבונן באותה ספירת ימים ושבעות, הוא לסגל את מבט התהליכים הגדולים לצד הנוכחות ביום-יום. על האדם להתרומם להתבוננות 'שבועות', התבוננות שדרכה הוא מסוגל לזהות את הדרך בה הוא פוסע, מאין באה ולאן היא הולכת, מה המגמה, הכיוון והייעוד שלה. אנו מותחים חוט השזור ומחבר בין הימים הלאומיים העתיקים. את פסח עם חג השבועות, את יציאת מצרים עם מתן תורה, את היציאה לחירות עם משמעות אותה החירות.

אותו חוט מחבר גם דרך פלא, את הימים הלאומיים של תקופתנו, בין יום השואה, יום הזכרון, יום העצמאות ויום ירושלים. בין יציאת אירופה הכואבת לבין השלבים המכריעים בבניין הארץ ושיבת ציון האחרונה שעוד הולכת ומתהווה מול עינינו.

ואילו ספירת הימים היא קריאה אחרת לאדם, לעצור להתבונן, לספור כל יום. להבין שיום שלא נספר לא יחזור עוד, כמעין קריאה האומרת: 'אל תאבד אף יום בחיים, יקר אותו שלא ילך לריק, הענק לו משמעות ותפקיד'. או כפי שניסחה זאת לאה גולדברג:

”למד את שפתי ברכה ושיר הלל

בהתחדש זמנך עם בקר ועם ליל,

לבל יהיה יומי כתמול שלשום.

לבל יהיה עלי יומי הרגל.”

בברכת חג עצמאות שמח!

הרב איתמר חייקין. ראש מכינת רוח השדה. בארות יצחק

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש להירשם בקישור: <https://forms.gle/bzbZhmBafTeQLY3k6>
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il